

Romatizma Ağrısına Isırgan

Bir İngiliz araştırmacı, ısırgan otuyla her gün kısa bir temasın, eklem romatizmasının yol açtığı ağrıları büyük ölçüde hafiflettiğini belirtti. Araştırmacının başparmaklarının tabanında osteoartrit ağrılarının yakınan hastalarla yaptığı deneyler, artirit (romatizma) tedavisi için önerilen kocakarı reçetelerini doğrular nitelikte.

Devon'da bulunan Plymouth Lisans Sonrası Tıp Okulu'nda yürütülen projeyi yöneten Colin Randall, ısırgan dalamasının sanıldığı kadar acı vermediğini, buna karşılık romatizmal ağrılara karşı etkin sonuç sağladığını açıkladı.

Emekli bir aile doktoru olan Randall, araştırmayı, ısırganın etkisi konusundaki rivayetleri duyduktan sonra başlatmaya karar vermiş. Araştırmacıya göre ısırgan, Roma döneminde askerlerce bir tedavi aracı olarak kullanılıyordu. Ayrıca 18. yüzyıl Metodist din adamı John Wesley'in de vaizlerinde ısırganın yararlarına değindiği anlaşılıyor.

Randall ve ekip arkadaşları başparmak osteoartritinden yakınan ve çağdaş tıbbın önerdiği aneljezik türü ilaçları kullanan 27 denek seçmişler. Hastalara bir hafta süreyle hergün ağrıyan bölgeyi 30 saniye kadar ısırganla ovmaları söylenmiş. Bu iş için hastaların yarısına, dalayan ısırgan (*Urtica dioica*), geri kalanlaraysa aynı görünümde olmasına karşın dalama ve kaşıntı yapmayan beyaz ölü ısırgan (*Laminum album*) verilmiş. Hastalara deneyden ne yarar beklemeleri gerektiği de söylenmemiş. Beş hafta sonra gruplar, kullandıkları ısırgan türlerini değişik tokuş ederek deneyi sürdürmüşler ve sonuçta her hasta iki türü de aynı süreyle kullanmış. Deneyin sonunda hastalardan, bitkinin ağrı kesici etkisini, "hiç ağrı kalmadı" dan başlayıp, "şimdiye değin duyduğum en şiddetli ağrı"ya kadar uzanan çeşitli basamaklar içeren bir ölçek üzerinde işaretlemeleri istenmiş. Sonuç, dalayıcı ısırganların olumlu sağaltıcı etkileri olduğunu ortaya koymuş. Ağrı kesici etki, en çok ısırgan bir şişmeye yol açtığında ortaya çıkıyormuş. Hastalar ağrıyan bölgeyi ısır-

ganla ovduktan sonra yarım saat kadar bir batma hissi duyduklarını, daha sonra 24 saat süreyle de hafif bir ısınma ve kaşıntı duyduklarını belirtmişler. Isırgan bazı hastalarda da uzun süreli anestezi etkisi yapmış ve bu nedenle ilk kez sürdükten sonra hastalar daha sonraki uygulamalarda ısırganın dalamasını bile duymamışlar. Hastalardan 17'si tedaviyi tekrarlamaya karar verirken, 14'ü daha önce uygulanan ilaçla te-

davi yöntemlerinden vazgeçmek istemiş. Ancak Randall hafif bir kaşıntının ötesinde hiçbir olumsuz etki görülmemesine karşılık hastaların ısırgan tedavisinde aşırıya kaçmamalarını öğütüyor.

Araştırmacılar ısırganın ağrı kesici etkisinin, içerdiği histamin gibi kimyasal bileşenlerle, serotonin asetilkolin gibi sinirsel iletimde işlev gören moleküllerden kaynaklanabileceğini düşünüyorlar.

New Scientist, 3 Haziran 2000

İç Kanamalara Karşı Ültrason

Henüz deneme aşamasında bulunan bir teknik geliştirilebilirse, doktorlar bedenin derinliklerinde meydana gelen bir kanamayı, ameliyata gerek kalmaksızın ses dalgalarıyla durdurabilecekler.

Günümüzde iç kanamayı durdurmak için, kendisi de önemli risk taşıyan ameliyattan başka yaygın olarak kullanılabilen başka bir seçenek yok. Bazı araştırmacılar, iç yaraları ultrason aracılığıyla saptayıp ısıtarak koterize etme (dağlamayı) yöntemi üzerinde duruyorlar. Ancak kanama beyin gibi hassas bir bölgede meydana gelmişse, ya da doktorlar kanamanın yerini tam olarak belirleyemeyip görece geniş bir bölgeyi hedef almışlarsa, dokuları bu biçimde yakmak çok tehlikeli olabilir.

Seattle'daki Washington Üniversitesi'nden bir araştırma ekibi bu tehlikeyi ortadan kaldıracak bir çözüm bulmuş görünüyor. Ekip, yüksek şiddette, odaklanmış ultrason demetlerinin doğal pıhtılaşma sürecini hızlandırdığını ve dokunun ısıtılmasına gerek kalmaksızın kanamayı durdurduğunu keşfetmiş. Ses dalgaları, kan akımını hızlandırır. Bu da, kanın açık bir yaradan akıp gittiğini sanan pıhtı pulcuklarını harekete geçirir. Laboratuvar deneylerinde pulcukların istenilen biçimde davranarak birbirlerine ve doku zarlarına yapıştıkları gözlenmiş. Bu pıhtıların oluşması ve kanamanın durması için gerekli bir ilk adım. Teknik, koterizasyonun tehlikeli olduğu durumlarda yaşam kurtarabilecek bir araç olarak değerlendiriliyor. Araştırmacılar, ultrason kontrast ajanları denen içleri gaz dolu mikroskopik köpükçüklerle birlikte kullanıldığında, bu kandırmaca yönteminin daha da etkili olduğunu ve kanamayı durduran pıhtının daha çabuk oluştuğunu da gözlemişler. Ekipte yer alan araştırmacılarından Wayne Chandler'a göre bundan sonraki adım, tekniğin önce hayvanlar, daha sonra da insanlar üzerinde denenmesi. Deneme sürecinin önümüzdeki üç yıl içinde tamamlanabileceği de araştırmacılarca belirtiliyor.

New Scientist, 3 Haziran 2000